

focus

AL RUIM EEN EEUW SCHERP IN FOTOGRAFIE

PORTFOLIO

Susan Burnstine Verwerkte dromen
Sandra Minten Bijzondere blik

PRAKTIJK

Goed Glas #6
 Middenformaat & grafieken
3-stapsverscherping

GETEST
 PANASONIC
 LUMIX S1R

TEST

Canon EOS RP
Sony FE F1,8/135 GM
Ricoh GR III

© Susan Burnstine

4

jaargang 106
 april 2019
 € 7,50

BP 8 7 10966 250686

Dromen verwerken

SUSAN
BURNSTINE
FOTOGRAFEERT
MET BEHULP VAN
ZELFGEMAAKTE
CAMERA'S

Voor Susan Burnstine is fotografie een manier om met de ervaringen van haar *night terrors* om te gaan. Toen ze met bestaande camera's niet de juiste sfeer wist te bereiken, begon ze zelf haar camera's te maken. Zo heeft ze een heel eigen beeldtaal ontwikkeld.

tekst: Jannie de Kruijff

foto's: Susan Burnstine
uit de serie *Where Shadows Cease*

Al haar hele leven lang heeft Susan Burnstine last van *night terrors*. Dit is een slaapstoornis die voornamelijk bij kinderen, maar ook bij volwassenen kan voorkomen. Hierbij lijkt iemand die slaapt te ontwaken met een plotselinge paniekaanval. De persoon is echter niet echt bewust wakker, maar in hele diepe slaap. De *night terrors* begonnen bij Susan op haar vierde na een traumatische ervaring en komen sporadisch terug. Haar moeder leerde haar als kind op creatieve wijze haar dromen te verwerken door middel van schilderen, tekenen, beeldhouwen. Op haar achtste fotografeerde ze voor het eerst met de oude Pentaxcamera van haar moeder. Tot haar twintigste was ze bezig met fotografie, waarna het langzaam naar de achtergrond raakte. Toen ze in de dertig was overleed haar moeder, waarna de *night terrors* weer terugkwamen. Ze fotografeerde met verschillende camera's maar niets wist haar indrukken en emoties goed weer te geven. Haar vader stelde voor om zelf een camera te gaan maken, en dat deed ze. Sinds 2005 heeft ze meer dan twintig handgemaakte camera's en lenzen gemaakt, die veelal onvoorspelbaar zijn en verschillende optische beperkingen hebben. "Ik ben altijd verrast van het resultaat. De onverwachte, ongeplande magie van film is een aspect van het proces dat mij het meest inspireert."

De in Los Angeles wonende fotografe wordt door diverse galeries over de wereld vertegenwoordigd, en heeft twee monografieën gepubliceerd, *Within Shadows* en *Absence of Being*. Hiernaast geeft ze ook workshops.

Je foto's hebben zo'n persoonlijke achtergrond, is het soms moeilijk om ze te delen?

Susan: "Het was aanvankelijk moeilijk voor mij om, wanneer ik in het openbaar of in interviews over mijn werk praatte, zoveel van mijn emotionele en interne leven bloot te geven. Maar na een paar jaar met tentoonstellingen en het presenteren van het werk in publieke gesprekken, werd het gemakkelijker. Ik heb ook een achtergrond in stand-up comedy, en met mijn improvisatievaardigheden lukte het voor honderden mensen te vertellen over dingen; iets dat voor anderen misschien moeilijk zou zijn."

Hoe voelt het dat iedereen andere interpretaties bij jouw werk heeft?

"Ik moedig mensen aan om mijn werk voor zichzelf te interpreteren. Ik vertel nooit wat een beeld heeft geïnspireerd of wat het voor mij persoonlijk betekent. Ik laat dat aan de kijker over. Ik wil graag dat het beeld hen inspireert om vragen over zichzelf en de wereld te stellen. In plaats van dat het een antwoord geeft op basis van mijn persoonlijke ervaringen achter het werk. Ook vergelijk ik de afbeeldingen vaak met Rorschach-tests. Een persoon kan één ding in een afbeelding zien of ervaren en iemand anders zal diezelfde afbeelding op een heel andere manier ervaren. Dat komt vooral omdat ik universele droomsymbolen en metaforen gebruik om de boodschappen te communiceren die ik in mijn oorspronkelijke droom ervaar en die mij inspireerden het beeld te maken. En mensen beschouwen, of identificeren zich met universele droomsymbolen op verschillende manieren."

Kun je iets vertellen over hoe je te werk gaat?

"Het proces begint wanneer ik een *night terror* heb gehad. Nadat ik wakker ben geworden, schrijf ik in een dagboek op wat ik me kan herinneren. Daarna ga ik naar buiten en zoek ik een klassiek Junglaans droomsymbool of een metafoor die betrekking heeft op de droom. Dan maak ik de foto. Ik weet van te voren nooit waar ik de foto ga maken. Ik loop gewoon rond tot ik iets vind wat me aanspreekt en dat ook kernboodschap van mijn droom weerspiegelt zoals ik die de nacht ervoor ervaren heb."

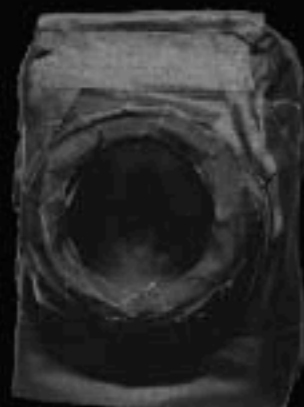
Klopt het dat je op zo'n moment in een dromerige staat bent, en de foto met je ogen dicht maakt?

"Mijn creatieve proces is extreem intuïtief en ongepland. En ja, ik schiet in een droomachtige staat, dus wanneer ik de sluiters loslaat, zijn mijn ogen gesloten. Niet alleen om de droomervaring na te bootsen, maar om me op een oprechte manier te verbinden met de kern van wat ik probeer te zeggen. Wanneer ik workshops geef, merk ik dat studenten vaak teveel nadenken over conceptuele en technische aspecten waardoor ze vast komen te zitten. Ik leer ze om hun intentie en de essentie van het gevoel daarachter te achterhalen, de foto in te kaderen, hun ogen te sluiten, intuïtief contact te maken met de emotie in plaats van te conceptualiseren en dan op de sluiterknop te drukken. Deze benadering is niet gemakkelijk te leren zonder de juiste begeleiding, maar zodra studenten begrijpen hoe ze zich kunnen verbinden aan hun werk, verdiept het hun werken verandert hun benadering voor altijd."

Je fotografeert nu ook in kleur, is dit omdat je recent in kleur bent gaan dromen?

"Ik heb deel uitgemaakt van ontelbare slaapstudiegroepen en ben me enorm bewust van hoe mijn droomwereld eruit heeft gezien sinds ik een klein kind was. En ja, ik droomde inderdaad tot 2016 in zwart-wit. Ik zal niet specifiek ingaan op wat er verschoof in mijn leven, maar ik kan wel zeggen dat de verandering werd getriggerd door de veront-rustende transformaties die in de wereld plaatsvonden; te beginnen met de presidentsverkiezing van de Verenigde Staten in 2016. Hierna begon ik bepaalde kleuren in mijn dromen te herinneren. En aangezien ik altijd interpreteer wat ik in dromen ervaar, was de logische conclusie om met kleurenfotografie te beginnen om het visuele landschap van mijn onbewuste nauwkeurig te communiceren."

"Wanneer ik de sluiters loslaat, zijn mijn ogen gesloten. Niet alleen om de droomervaring na te bootsen, maar om me op een oprechte manier te verbinden met de kern van wat ik probeer te zeggen."

Kun je iets vertellen over hoe je je camera's maakt?

"Ik heb tot nu toe 24 camera's gebouwd. Sinds 2005 zijn er diverse incarnaties en versies geweest. Maar het huidige prototype heeft grotendeels interne en externe onderdelen die voor honderd procent zelfgemaakt zijn, inclusief de sluiters en lens. De camera's zijn hoofdzakelijk gevormd van plastic en de objectieven bestaan uit één lens, gemaakt van hobbykunststof, rubber, zwarte vullingszakken en eindeloze hoeveelheden tape en Ducco-cement (lijm). Mijn nieuwste prototype kost zo'n 60-80 uur om te maken en is niet precies wat je zou omschrijven als 'Swiss Made Precision', dus ze breken voortdurend en moeten tijdens het fotograferen worden gerepareerd. Ik heb altijd een aantal doe-het-zelfgereedschappen bij me; tape, Ducco-cement, enzovoort, zodat ik een spoedoperatie kan uitvoeren als er onderweg een camera kapot gaat. Ik neem meestal twee tot drie camera's mee als ik ga fotograferen, want ze hebben allemaal verschillende eigenschappen en vaardigheden. Ze hebben slechts een tot drie mogelijke sluitertijden, die variëren van camera tot camera en ze kunnen verschillende brandpuntsafstanden of onscherpte hebben, dus ik neem er meestal een paar mee om te verzekeren dat ik heb wat ik nodig heb. Wanneer ik een foto maak, fotografeer ik met slechts één camera, maar ik voel me veiliger als ik weet dat ik een of twee camera's als back-up heb in geval een breekt"

Maak je nog steeds nieuwe camera's, zijn er nog dingen die je wilt uitproberen?

"Het afgelopen jaar heb ik aan een nieuwe camera gewerkt, maar ik heb weinig tijd om het af te maken. Ik heb ook een paar camera's gerepareerd die wat onderhoud nodig hadden. Er is met deze camera's altijd wel iets dat ik nog technisch gezien wil uitproberen. Soms werpt een experiment vruchten af, maar meestal is het een kostbare leerervaring. Maar ondanks de mislukkingen, beschouw ik de experimenten als een kans om meer te leren en mogelijk mijn aanpak op onverwachte wijze te veranderen."

Je werkt met medium formaat film, is het vierkante formaat ideaal voor je composities?

"Ik zie mijn composities altijd op vierkant formaat, misschien omdat ik hier altijd al een grote fan ben geweest. De eerste filmrol die ik ooit op achtjarige leeftijd schoot, kwam terug van het fotolab met een verzameling magische vierkante afdrucken... Ik was verkocht op het moment dat ik die kleine vierkante afdrucken zag."

Klopt het dat je camera's namen van muzikanten hebben?

"Ja. Ik kom uit een familie van muzikanten, dus muziek is altijd een groot deel van mijn leven geweest. Toen ik voor het eerst het geluid hoorde dat de sluiters van mijn eerste zelfgemaakte camera maakte, deed het me aan iets muzikaals herinneren. Even later beseft ik dat de camera ook een uitstraling had die paste bij de persoonlijkheid, of eigenschappen van bepaalde muzikanten, en daarna begon ik ze te benoemen. Sommige van mijn favorieten zijn Johnny Cash, Muddy Waters, Jack White, Peter Dinklage, John Lee Hooker, BB King, Jimmy Page, Trent Reznor, Stevie Wonder, Aretha Franklin... En James Brown, Stevie Ray Vaughn en PJ Harvey zijn enkele van de camera's die kapot zijn gegaan of die verpletterd zijn doordat ik ze van grote hoogte heb laten vallen."

susanburnstine.com

